

Hoy

Em feia nosa aquella illa on no hauria volgut néixer i on els meus pares no haurien volgut viure

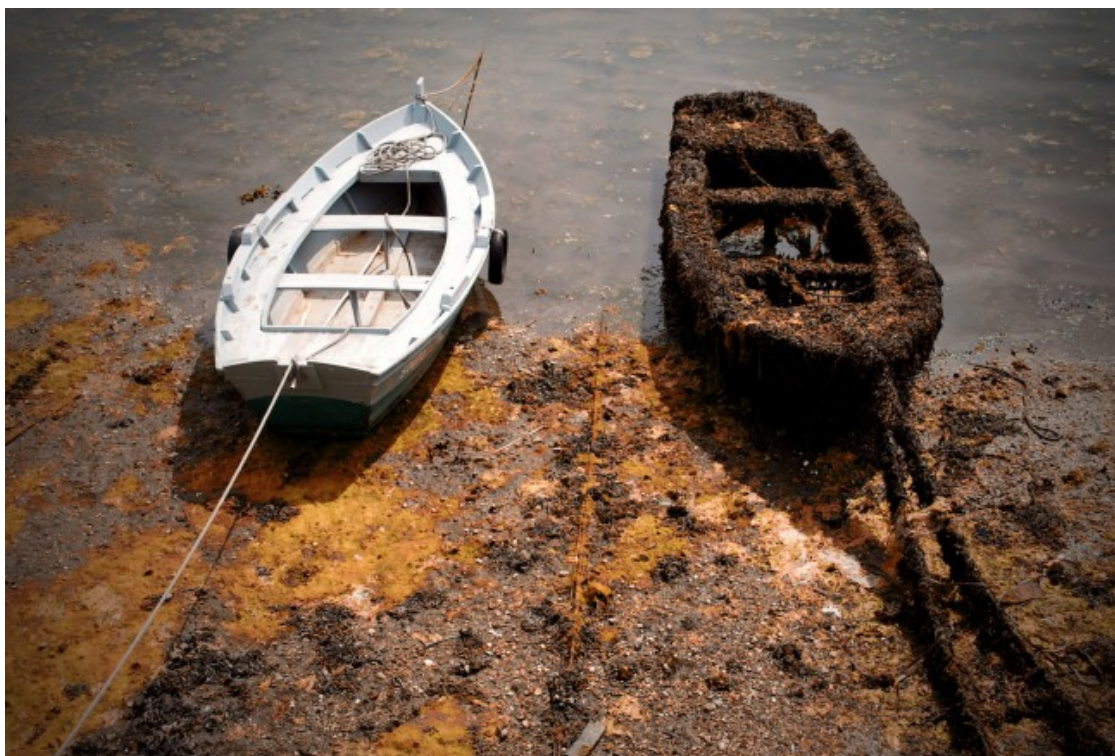

Foto: Raúl G. Huergo

Quan has nascut en un bocí de terra escombrat pels vents salats, on només són felices les ovelles i les gavines, la teva infància té color de mal temps. Per a mi, les Orcades eren una casa amb corrents d'aire, una escola que feia pudor d'humitat, camins plens de fang i reixes rovellades. Reixes, eines, tractors... als meus records, tota l'illa de Hoy, on vaig viure de petita, està coberta d'una pel·lícula de rovell. Potser la culpa és de totes les tardes que vaig passar amb mon pare, al cementiri de vaixells. En lloc de jugar amb nines, em dedicava a aixecar construccions impossibles amb cargols i perns rovellats, mentre ell bregava per treure una espurna de vida d'aquells monstres metàl·lics que havien expulsat del mar, com balenes moribundes. I rovellades.

Però aquest matí, a l'altra punta de Hoy, a la part més inhòspita i esquerra, he hagut d'aturar el cotxe i encendre'm una cigarreta per contemplar l'explosió de colors del bruguerar. Un vent esquerp escombrava els núvols i el sol, que treia el cap amb timidesa, omplia el prat de verds, liles i roses lluminosos. He aspirat el monòxid de carboni amb avidesa, saturada de tanta natura i he posat la ràdio per no sentir els esgarips de les gavines i la resta d'ocells marins dels quals no vull recordar els noms.

He conduït a poc a poc, amb el plànol desplegat sobre el seient de l'acompanyant, perquè el gps del mòbil perdia el senyal. M'he aturat uns quants cops per deixar passar tractors que arrossegaven remolcs carregats de torba, fins que he arribat al primer indret que havia de revisar. He sortit del cotxe per fer les fotos, marcar el punt i comprovar sobre el terreny si la ubicació era viable. M'he imaginat la carretera i la línia d'alta tensió avançant sense misericòrdia per sobre del bruguerar i m'ha caigut una llàgrima. M'he emprenyat. Al plànol, ho havia dibuixat gairebé amb satisfacció. Aquelles línies ortogonals escombraven el rovell i el fang, obrien en canal el bocí de pedra on havia malgastat tantes hores de la meva infància, avorrida de mirar com volaven les gavines, els fulmars i els somorgollaires. He donat una puntada a una pedra, rabiosa quan m'han vingut al cap tots aquells noms. Em feia nosa aquella illa on no hauria volgut néixer i on els meus pares no haurien volgut viure. Tenien altres plans, lluny d'allí, a Londres i més enllà del mar. Fins que el pesquer on treballava mon pare va fer escala a Hoy i, una nit de mal temps, va deixar embarassada ma mare.

Al final, tots en vam poder fugir. Ells tenen un bar infecte a Mallorca, on s'emborratxen adolescents britànics i jubilats alemanys. Els vaig a veure un parell de cops l'any. Em truquen quan se'n recorden. Els fa molta mandra venir a Glasgow, sempre hi plou i el meu pis és massa petit. Un cop l'any, més o menys, a ma mare li entra l'enyorament i venen a Hoy per estar-se tres o quatre dies a l'antiga granja del meu tiet, que ara és un Bed & Breakfast. Quan tornen a ser a Mallorca, sans i estalvis, ma mare em truca per dir-me que no entén com hi van poder viure tant temps, en aquell racó de món on ja ni els vaixells volen anar a morir.

He pujat al cotxe una altra vegada i he mirat el plànol. El següent punt quedava cap al sud. La carretera, massa estreta per ser una carretera, serpentejava entre turons que no arribaven a ser muntanyes i matolls que no arribaven a ser arbres. L'illa sempre ha estat massa petita per ser un lloc on valgui la pena viure-hi.

Quan he arribat a dalt de tot del coll, m'he hagut de tornar a aturar. Al final del camí tortuós, el sol il·luminava una platja encaixada entre penya-segats majestuosos. He recordat una excursió amb els pares, quan encara volíem creure'ns que podíem ser feliços a Hoy. Vam passejar per la platja i després vam seguir un d'aquests camins que voldrien ser carretera fins a trobar l'home de Hoy, aquell obelisc de roca que l'illa s'ha oblidat dins del mar.

He seguit el camí fins a un aparcament d'autocaravanes. Una parella m'ha saludat mentre estenien la roba. A la fi del món t'has d'espavilar per fer la bugada, és clar. Un cartell m'ha anunciat que allò era Rackwick. He deixat enrere un alberg, on segurament vam dormir aquell cop amb els pares, i he aparcat al costat de la platja pedregosa. He agafat el plànol, he encès una altra cigarreta i he sortit a caminar per damunt dels còdols. Des d'allí, m'he mirat el plànol per a situar-me. He ubicat el punt. Tres molins de vent sobre el turó que dominava el paisatge a l'oest. Un camí recte i precís, com una ganivetada, davallarà fins a aquesta platja. I aquí, una estació transformadora. Fàcil, net i funcional, gairebé elegant, com han de ser els projectes ben fets.

Algú hauria d'haver aplaudit però només se sentia la remor del mar i alguns ocells que passejaven per la platja. Una calàbria petita ha aixecat el vol entre les pedres. M'he recordat de la gran taca verda que ocupava aquesta zona del plànol. Reserva de la biosfera. Els molins estaven emplaçats just al límit, però ja havíem parlat amb el ministeri i amb l'ajuntament. Aquella línia tampoc marcava la frontera entre el cel i l'infern. Deien que a Hoy li convenien molt aquells molins. I jo m'he tornat a mirar la platja, sense voler, amb els ulls de la nena que hi va venir el primer cop. He apagat la cigarreta sobre un còdol, però quan he vist la burilla sobre la pedra m'he sentit malament, l'he recollida i l'he acabat llençant al cendrer del cotxe.

Abans d'agafar el ferri cap a Stromness, a l'illa gran, el que quan era petita creia que era la civilització, he passat per casa de mon tiet. A mesura que m'acostava a Lyness, les granges abandonades i els tractors agonitzants m'han recordat l'illa d'on vaig fugir. Aquella pel·lícula de rovell que ho cobria tot. Més enllà, als afores del poble, s'endevinaven les balenes metàl·liques encallades a la platja. He tornat mirar-me l'illa com me la mirava des de Glasgow. En aquell bocí

de terra maltractada pel mar i el vent, on ja no hi volien dur ni els vaixells espatllats, jo hi portaria l'energia neta i inesgotable que havia de salvar el planeta. Els bruguerars, les platges i els penya-segats només eren taques de color en un plànol on no s'hi sentien els esgarips molestos dels ocells.

El tiet m'ha abraçat amb desgana. No és esquerp, però les seves maneres són inhòspites, com les de la resta de l'illa. Només tenia allotjats una parella d'ocellaires que prenien un te a la taula del menjador. Semblaven agradables però segurament, si haguessin sabut qui era, m'haurien llançat les tasses al cap. El meu tiet tampoc no té gaire clar clar què faig. Sap que treballo en una empresa que construeix parcs eòlics però deu suposar que soc l'administrativa i que he vingut a Hoy a passar el dia, o a demanar alguns papers a l'ajuntament. Ens hem instal·lat a la cuina, davant de dues tasses fumejants i ha començat a renegar d'aquests monstres que volen construir a l'oest de l'illa, que espantaran els ocells i els ocellaires. Que no saben el que costa viure en aquest racó de món? Que ell ja va haver de tancar la granja i ara li faran tancar el Bed & Breakfast. No li ha servit de res que li digués que mentre construïssin el parc hi hauria molta gent treballant a l'illa. Feina per uns dies, gana per sempre, ha remugat.

M'he begut el te calent que m'ha ofert i he mirat per la finestra de la cuina, en silenci. Més enllà del jardí on el vent feia voleiar un gronxador despintat, es veien els camps abandonats, el perfil dispers del poble, les teulades de xapa bruta i rovellada. Li hauria explicat que he estat a Racwick i li hauria parlat d'aquella excursió que feia anys que havia oblidat. De tots els dies lluminosos que en algun moment vaig decidir deixar enrere. Dels noms dels ocells i dels colors de les flors dels brucs. Dels ninots de ferralla que construïa al cementiri quan hi acompanyava a mon pare. De tot el que creiem que hem deixat enrere perquè pensem que només el futur valdrà la pena.

Però no li he dit res. M'he acabat el te, ens hem fet una altra abraçada maldestra, he saludat els ocellaires i he corregut a agafar el ferri. M'he quedat a coberta, fumant i entomant l'aire glaçat mentre Hoy es feia encara més petita darrera el solc del vaixell.